

ZAŽELI - NOVE VJEŠTINE ZA JEDNAKE MOGUĆNOSTI

Sama činjenica da našu županiju čini nešto više od 25 posto stanovništva starijih od 65 godina i da kroz projektno financiranje osobne asistencije starije osobe s invaliditetom nisu mogle dobiti navedenu uslugu nametnula se potreba da se naša Udruga od prvog poziva do danas, proteklih sedam godina, uredno javlja i provodi programe iz poziva Zaželi.

U skladu je to i s našom misijom i vizijom da pomažemo teško zapošljivim skupinama društva, ali i skrbimo o osobama s invaliditetom,

nemoćnim i starijim osobama. Izuzetno smo ponosni što smo kroz svaki projekt zaposlili i žene s invaliditetom, ali i našim starijim članovima istovremeno osigurali neophodnu pomoć u kući koju nisu mogli dobiti kroz uslugu osobne asistencije.

Naš prvi program Zaželi 2017. godine nazvali smo „Nove vještine za jednake mogućnosti“. Tijekom provedbe zaposleno je 20 žena koje su svih mjeseci provedbe osigurale preko 60 vrsta oblika pomoći za 131 krajnjeg korisnika iz Petrinje, Siska, Novske, Jasenovca, Gline,

Križa Hrastovačkog, Donjih Mokrica, Budičine, Bačuge i Kraljevčana. Svi ovi rezultati opravdali su potrebu svake nove naše prijave na slični poziv, a sve programe Zaželi do 2024. godine u Udruzi je vodila Manda Šalić koja je i brojnim drugim Udrugama u županiji pomogla pri pisanju i provedbi sličnih programa.

Zanimljivost prvog projekta bila su odobrena nam sredstva za kupnju bicikla kojim su žene obilazile domove korisnika, te kupnja na mjesečnoj bazi osnovnih životnih potrepština krajnjim korisnicima u iznosu predviđenom kroz svaki poziv.

Bicikl još i danas vozi **Janja Mitrović** koja je radila kroz sve dosadašnje programe Zaželi u našoj Udruzi. Janja je svoj prvi posao dobila tek u pedesetoj godini života što ju je učinilo kasnije i zahvalnom i vrijednom radnicom na svim našim projektima.

Rad s istim korisnicima kroz godine prerastao je iz posla u prava prijateljstva, a pomoć je Janja pružala i u vrijeme prekida kada je i sama bila na zavodu za zapošljavanje. Janju smo kroz provedbe projekata osnažili edukacijama kao što su negovateljica i računalna operaterka, a stečena znanja pomogla su joj dodatno i u boljoj njezi svojih korisnika.

ULAGANJE U ZNANJE I OBRAZOVANJE ŽENA

Kroz prvi, ali i nekoliko drugih provedbi projekata iz programa Zaželi, kako je rekla i Janja, pozivom je bilo omogućeno u sklopu aktivnosti i dodatna izobrazba zaposlenih žena što je Udruga iskoristila te do danas educirala žene za stjecanje dodatnih verificiranih zvanja koja su im povećala i zapošljivost nakon isteka projekta. Veliko zanimanje je bilo za stjecanje zvanja „Njegovateljica starih i nemoćnih osoba“, "Računalna operaterka“, velik broj žena su uspješno završile edukaciju za uzgajivača i prerađivača ljekovitog, aromatičnog i začinskog bilja u petrinjskom Centru za šljivu i kesten, Programi su bili verificirani od strane Ministarstva te su im svečano uručena Uvjerenja o osposobljavanju koje su mogu upisati u e-radnu knjižicu. Jedna zaposlenica bila je kroz prošle projekte izrazila želju da se educira za Voditelja izrade i provedbe projekata financiranih iz EU fondova, jedna je uspješno završila edukaci-

iju za slastičara, a 4 djelatnice položile su vozački ispit.

Jedna od njih je **Dubravka Puškarić** koja je danas iznimno zahvalna na mogućnosti da dobije priliku položiti vozački ispit. „Bila mi je to životna misao, želja...na kraju i potreba da ne ovisim više o drugima ili javnom prijevozu“ – zahvalno se prisjeća Dubravka vozačke škole i položenog ispita. Kroz život je radila mnoge poslove, ali i volontirala. U tom svom volontiranju u Udruzi IKS i u našoj udruzi otkrila je svoju empatiju prema ranjivim skupinama društva. „Veseli me rad s njima, volim starije ljude, ali i ljude s poteškoćama. Lijepo je znati da im možeš pomoći. Ja sam sa svojih sedam korisnika ostvarila poseban kontakt i prijateljstvo. Mnogima od njih u godinama sam kao i njihova djeca te su se prema meni odnosili kao roditelji. S puno pažnje, empatije, povjerenja niti kod jednog korisnika nisam osjetila čisto poslovni odnos. Nije im moja fizička pomoć toliko bila

potrebna koliko često i samo razgovor, vedrina i šale koje smo razmjenjivali. Svi poslovi su mi bili prihvatljivi i rado sam ih odrađivala“ – naglašava Dubravka.

Polaganje vozačkog ispita pomoglo joj je i u samoj provedbi projekta ih je mogla odvesti na kontrole liječniku. U vrijeme pandemije rad je bio malo izazovniji, ali je znala i dok su bili bolesni i u izolaciji doći do vrata, donijeti im namirnice, lijekove ili ih nazvati i razgovarati. Slično je bilo i nakon potresa. Sjeća se Dubravka korisnice koja je otišla nakon potresa rodbini u Zagreb. Ostale su u kontaktu te ju je čak i posjećivala u Zagrebu. U kontaktu su i nakon što je projekt prošao i pres-tala je raditi. „Ostali smo tu jedni za druge i nadam se da će mi Udruga kroz novi projekt omogućiti da nastavimo gdje smo stali“.

ZAŽELI“ U VRIJEME TRAJANJA PANDEMIJE COVID-19 I POSEBNIH UVJETA ŽIVOTA IZAZVANIH POTRESOM U PROSINCU 2020.G.

Dubravka je već spomenula izazove u radu u

vrijeme pandemije i potresa. Unatoč teškim uvjetima rada, života u izolaciji, dugih redova i čekanja ispred trgovina, ljekarni ili ispred Domova zdravlja, djelatnice na projektu „Novim vještinama za bolju zajednicu“ koji je u to vrijeme provodila Udruga odgovorno su skrbile za svoje korisnike. Tijekom trajanja epidemije, kako bi se maksimalno zaštitila najranjivija skupina građana, bliži kontakt s korisnicima sveo se na minimum, ali daljnjim aktivnostima pružena im je također pomoć koja je neophodna za odvijanje svakodnevnog života. Djelatnicama na projektu osigurana je potrebna zaštitna oprema te su, sukladno preporuci Nacionalnog Stožera civilne zaštite RH i HZJZ, dobile potrebne upute za rad.

Iako je trenutna skrb za same korisnike u vidu kućanskih poslova smanjena, djelatnice na projektu u vrijeme izolacije su kontakt s korisnicima održavale i telefonskim putem te su im i na taj način smanjili osjećaj samoće i

socijalne izoliranosti. Drugi izazov u radu i provedbi projekta pojavio se nakon katastrofalnog potresa koji je pogodio Petrinju i Banovinu u prosincu 2020. godine. Prisutnost djelatnica projekta uvelike je pomogla prilikom smanjenja straha i napetosti kod krajnjih korisnika koji su pretrpjeli različite posljedice nakon potresa. Osim redovitih poslova zaposlene žene pomagale su korisnicima u organiziranju alternativnog smještaja, čistile mjesto za prihvat kontejnera u stradanim dvorištima, pomogle u čišćenju svega što je razbijeno i uništeno. Do izražaja je došla ponovo i takozvana psihološka pomoć – odnosno žene su smirivale stariju populaciju, s njima provodile vrijeme tijekom puno naknadnih potresa da se ne osjećaju preplašenima i zaboravljenima. U prvim danima nakon potresa donosile su im tople obroke i pitku vodu, kruh, odjeću i obuću gdje

je bilo potrebno. Većina zaposlenih žena ostala je na radnom mjestu do kraja provedbe dok su neki korisnici zbog potresa odselili, ali našla se odmah zamjena nažalost jer je sve brojnija populacija koja treba ovakvu pomoć.

Zlata Draženović prva je žena iz naših projekata koju smo ispratili u mirovinu. Do zaposlenja na prvom projektu Zaželi bila je u „teže zapošljivoj skupini“ i bila prisiljena raditi razne poslove i često one sezonskog tipa. Do odlaska u mirovinu nedostajalo joj je šest godina od kojih je većinu ostvarila kroz naše programe iz poziva Zaželi. „Bio mi je to najljepši posao u životu i naravno najljepši i najemotivniji odlazak u mirovinu“ – prisjeća se Zlata. Kroz sve faze zapošljavanja imala je svoje iste korisnike s kojima se i danas u mirovini čuje. Ostvarili su prijateljstva koja traju, a dodatna usavršavanja koja je prošla u

Udruzi kao što su posao njegovateljice i gerontodomačice, nažalost, danas je dobro dođu i u mirovini zbog pažnje bolesnom suprugu. „Dodatna usavršavanja pružila su mi i potrebna znanja u tzv. psihološkoj pomoći na način kako da se danas postavim u bolesti u obitelji, ali i u radu s korisnicima kojima su upravo najviše trebali razgovor i pažnju. Bilo je tu i onih svakodnevnih kućanskih poslova koje sam im odrađivala, ali svi su prvenstveno trebali pažnju, razgovor, društvo“ rekla nam je Zlata.

PODRŠKA ČLANOVIMA UDRUGE KAO ZAMJENA ZA OSOBNU ASISTENCIJU

Naši članovi Udruge, kroz provedbu ovih projekata, u pojedinim fazama bili su i pružatelji usluge, ali i korisnici. Njihovim zapošljavanjem, ali češće i podrškom u kući znatno smo utjecali na kvalitetu života i na prevenciju njihove prerane institucionalizacije, poboljšali im istovremeno socijalizaciju te osigurali pomoć u svakodnevnim poslovima u obiteljskom okruženju.

Vlado Grubljak član je Udruge od 2011. godine. Danas, u svojoj 74 godini života, izuzetno je zahvalan Udruzi što mu je omogućila pomoć od 2017. godine i prvog programa Zaželi. Živi u kućanstvu sa suprugom Josipom, ali iz godine u godinu sve više primjećuju koliko oboje trebaju i ovisе o pomoći drugih, a posebice Vlado koji ima 90 posto invaliditeta na donje ekstremitete. Roditelji su sinova koji danas žive u inozemstvu tako da su im dolasci Ljilje, Vesne i Marije proteklih godina puno značili. Ponekad i samo za razgovor, društvo i dodatan osjećaj sigurnos-

ti da imaju nekoga koga mogu pozvati i osloniti se za pomoć.

U Glini, sa svojom suprugom, živi **Radojko Babić** koji je član naše Udruge od 2013. godine. Sa 100 postotnim invaliditetom i transplantiranim srcem, danas u 73 godini života jedva čeka novi program i povratak Marice u njihov dom. Iz godine u godinu, iz projekta u projekt, primijetili su s godinama da im je ovakav vid podrške neophodan i potreba sve izraženija. „Sve manje možemo sami i u tome je vrijednost ovih projekata, usluga i zaposlenih žena“ naglašava Radojko koji je izuzetno zahvalan Udruzi na pruženoj pomoći.

Ljubo Orabović, član naše Udruge gotovo od samih početaka, službeno od 2006. godine, zahvalan je na dosadašnjoj pomoći koju je imao, ali nada se i povratku Dubravke kroz novi program jer pomoć mu je iz godine u godinu sve više potrebna. Nažalost, sada i više, jer mu je nedavno preminula supruga i glavna mu podrška kroz život. U 86-oj godini života cijeni ovaj program i projekt Udruge, ne samo zbog pomoći u kući, koliko zbog osjećaja sigurnosti u podršku koju će imati, razgovor, pažnju i društvo. Naš Ljubo ima veliki krug prijatelja, nazovu ga ili dođu. Još uvijek može sjesti i sam u auto i odvesti se, ali sve teže jer je i njegov invaliditet vezan uz donje ekstremitete. Jedva iščekuje nastavak projekta jer nakon smrti supruge, primjećuje, njegovoj kući nedostaje žensko oko i ruka. Dubravka ima posebnu empatiju i sve ove mjesece, nakon isteka projekta i kada nije bila plaćena za svoj rad, bila je Ljubi tu kao

podrška i oslonac. U tome je posebna vrijednost projekta koji spaja ljude i stvara neraskidiva prijateljstva bez obzira na različitost u godinama.

RUKA RUCI

Udruzi osoba s invaliditetom Sisačko-moslavačke županije odobrena su u ovoj godini novčana sredstva iz Europskog socijalnog fonda + iz poziva “Zaželi - prevencija institucionalizacije” za projekt “RUKA RUCI”. Projekt ćemo provoditi slijedeće tri godine, točnije do 22.03.2027. godine. Osobama starijim od 65 godina i odraslim osobama s invaliditetom (18 i više godina) pružat će se usluge potpore i podrške u svakodnevnom životu čime se pridonosi njihovoj većoj socijalnoj uključenosti, prevenciji institucionalizacije, ostanku u vlastitom domu te osiguravanju prava na život u zajednici. Prihvatljive aktivnosti projekta su organiziranje prehrane, obavljanje kućanskih poslova, održavanje osobne higijene kao i zadovoljavanje drugih svakodnevnih potreba. Sa zadovoljstvom možemo najaviti skoro potpisivanje Ugovora o radu s 30 žena koje će pružati 990 mjesečnih usluga za najmanje 180 naših članova i drugih građana Sisačko-moslavačke županije. S prvim danom mjeseca lipnja 2024. g. započinje se pružati spomenuta usluga na 32 mjeseca, najvećem broju korisnika od svih provedenih projekata do sada. Radujemo se novom početku još jedne faze provedbe ovog projekta i radosnim susretima.